

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 3 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 3 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecseyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkusz szerint

Nyitvány: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj:

minden bejuttatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. Egyébütt a postahivatalok útján.

Előfizetéseket folyvást elfogadunk.

Előfizetési : árak helyben : 2 óra, augusztus és szeptemberre : 2 frt; 5 óra : augusztus-decemberre : 5 frt.

Postai küldéssel : 2 óra, augusztus és szeptemberre : 2 frt 50 kr; 5 óra : augusztus-decemberre : 6 frt.

Értesítés.

Tudatjuk a n. é. vásárlatókató kereskedőkkel s iparosokkal, hogy lapunk hetenkint 5-ször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön s szombaton jelenvén meg, a vásári hirdetések közlésére leginkább alkalmas, s ajánljuk e végből hirdetési rovatunk felhasználását az illető vásárlatókató figyelmébe. A hirdetményi díjak a lehető legjutányosabban számítottak.

A Debreczen kiadóhivatala.

Debreczen, aug. 7.

☉ Legközelebbi számunkban említettük hogy az orosz császári seregek által 1849-ben okozott károk megtérítése iránt meg kellene tenni a kellő lépéseket a magyar miniszteriumnak, a Lajtántuli miniszteriumnál; mivel Magyarországnak ezen kártérítési követelése a lajtántuli országok pénztára ellen kellő alappal bír; köztudomásu dolog levén tudniillik, hogy az orosz cs. seregek által okozott károk becserítke beszámított Oroszországnak Ausztria elleni, hadisegítségéi követeléseibe.

Egyuttal Debreczenre vonatkozólag, kijelöltük, hogy mintegy másfél millió forintot tesz azon kár, mit az orosz császári seregek okoztak 1849-ben Debreczenben, s ezek megtérítése iránt a kellő lépéseket megtenni mulhatlanul szükséges és pénztárunkra nézve felette hasznos is volna.

Jónak látjuk ezen kérdést bővebben megvilágítani, s történetét röviden előadni, hogy az újabb nemzedéknek is legyen ismer-

rete ezen tárgyról, mely az 1849-ki időszak dicsőségével, s gyászával össze van növe.

Drevenyák Ferencz cs. kir. biztos 1849-ben, a debreczeni csata után csakhamar meghagyta Debreczen város tanácsának, hogy az orosz cs. seregek által okozott károkat részrehajlatlan férfiakból álló küldöttség útján, szigoru becslés mellett, mielőbb irassa össze; mire nézve a tanács küldöttségképen egy központi bizottmányt nevezett ki, mely az összes irást részint tagjai, részint más fölvett tagok által teljesítette is.

A központi bizottmánynak 1849-ik évi october 19-én beadott, 485. levéltári szám alatti jelentését aláírták: Csathó István elnök Szűcs István (a jelentés szövegének írója), Uhrinyi Pál, Vass Beniamin, Tooth Sámuel, Kis Orbán János, Beór László, Füvessy József, Jéger József és Máthé János képviselők.

E jelentés szerint következőkben vétettek fel, s becsültettek meg az orosz cs. seregek által Debreczennek, s egyes lakosainak okozott károk:

1. Hatvan utca	150,470 pfrt	25 kr.
2. Péterfia „	99,124 „	25 „
3. Csapó „	94,777 „	23 „
4. Czegléd „	152,226 „	11 1/2 „
5. Varga „	241,742 „	— „
6. Piacz „	238,716 „	44 „
7. A várossajátkarai	47,412 „	34 „
8. Toldalék mint		
újabbban felvettek	3,822 „	19 „

Összesen . . 1,041,407 pfrt — 1/2 kr. miből élelmi szerekre : 440,047 pfrt 18 1/2 kr.; lábasjóságokra : 151,678 pfrt 46 kr.; épületi, gazdasági szerekre, s természetnyekre : 449,680 pfrt 56 kr. esik.

A fentírott összes 1,041,407 pfrt 1/2 kr. tesz a mai számítás szerint osztrák értékben egymillió kilencvenháromezernégyszázhetvenhét forint harminczhat krajczárt.

Azonban, ha hozzá tudjuk azt, mikép többen nem jelentkeztek káraikkal, részint időrövidség miatt, részint azért, mivel — ismervén a sógort, — nem volt bizalmuk a kár megtérítése iránt; ha a fentírott küldöttségi jelentésnek azon kitételét figyelembe vesszük, mikép az összeírásra, s becslésre kiküldött központi bizottmányt a kár felvételénél, a bevallott károknak inkább tulszigoru megbírálásának, mint sem azok tulbecslésének elve vezette munkálódásában; ugy hogy emlékszünk egy esetre, midőn az 5—600 pfrtban bejelentett kár a küldöttség által 84 pfrtra alább szállítottott; ha továbbá ama jelentésnek következő szavait mérlegeljük, a cs. kir. biztos Dr. F. rendeletében foglalt, a lábasjóságoknak, életneműeknek s terményeknek a piaci áránál sokkal alantabbi érték meghatározása sokat csökkentett a károk összes értékének mennyiségéből: nagyon könnyen átlátható, hogy az így is egymilliószázezer forint

körül összegben fölvett kár jóval haladhatta a másfél milliót, mint legközelebbi számunkban is érintettük.

Ama központi bizottmányi jelentés 1849-ik évi october 20-án 1986. sz. a. felterjesztett hiteles másolatban, s a kárfelvételi eredeti okmányok egy egy példányával együtt cs. kir. biztos Drevenyák Ferenczhez.

Majd az 1851-ik évben (1776. levéltári szám) a N.-Várad kerületi cs. kir. főispán — a város többbizbeli felterjesztésére — tudatja, hogy a bécsi ministerium 18,118. sz. a. határozata alapján az állodalmi kincstárból kárpótolatni nem fognak az orosz cs. seregek által okozott károk.

Ezzel az ügy befejezettnek tekintetett; nem merte azt többé senki fölevenitni.

A császári miniszterium ama rendelete indokolatlan; nem mondja meg, hogy miért nem kárpótolatnak a károk; sőt azon sejtelmet hagyja fen, mintha a bécsi kormány azért nem akart indokokba bocsátkozni, mivel azok gyöngesége azonnal szembeszökő lenendett; azt pedig hitte, hogy a megfélemlített hivatalnoksereg egy darabig moczczzanni sem mer a bécsi ministerium ezen rendelete ellen.

Azt sem mondja ama ministeri rendelet, hogy azon károk meg nem térítették Ausztriának; sőt köztudomásu dolog, hogy azok megtérítették; az orosz cs. seregekhez illetőleg az orosz kormányhoz sem utasítja a követelöket.

A dolog tehát ugy áll, hogy az 1851-ben elejtett fonalat föl kell venni; az egy millio százezer forintot tevő követelésnek Debreczen, illetőleg az egyesek részére megtérítése iránti lépéseket miniszteriumunknál, mely ezt magától is tartozott volna kezdeményezni, sőt ő felségénél is a leggyorsabban, legerélyesebben meg kell tenni; mert egy milliószázezer forint Debreczennek vagyoni állására s adófizetési képességére nagy tényező lenne.

Ha nem sikerülne a készben kifizettetés, legalább az adóban betudást kell kieszközölni ha pedig a bécsi miniszteriumnál nem lehetne semmit kivinni : a város, a lakosság nyugalma kedvéért, indítson tudakozódó levelet, vagy küldöttséget az orosz cs. kormányhoz az ügy állás megtudása végett.

Az e tárgy körüli fáradságnak minden esetre meg lesz a haszna; csak utána kell látni, de ám erélyesen!

Ujdonságok.

☐ Nyilt számadás. Az aug. 1-ső napján a „Népkert“-ben tartott dal- zene és tánczesély jövedelme, a választmány által előre meghatározott mód szerint, következőleg osztott meg a d a legylet és Csokonai szobor pénztárai között:

Az 574 db beléptijegyért 80 kr-ával
bejött összeg: 459 ft 20 kr
okmányilag igazolt kiadások 206 " 15 "

Maradt a belépti rendes díjak tiszta
jövédalma: 252 " 05 "

Ennek fele 126 ft 52 1/2 kr a daleylet pénz-
tárában maradt, másik fele pedig a Csokonai-
szobor pénztárát illeti: = 126 ft 52 1/2 kr.

Ugyanezt illetik:

1) felülzítések	77 ft 40 kr.
2) ajándékok	13 " 50 "
3) sorsolásból bejött összeg	30 " "
4) színészeink küldeménye	32 " 10 "

együtt = 279 ft 52 1/2 kr.

Mely kétszázhetvenkilencz frt
ötvenkét és félkr-ot mai előirt napon, ügy-
véd Tóth Antal urnaként mint az emlékkert s
illetőleg Csokonai-szobor pénztárnokának át-
szolgáltattam. Midőn e tiszta jövédalmat igy tör-
tént megosztásáról a tisztelt közönséget értesít-
tem, kötelességemnek ismerem az estélyen meg-
jelent közönségnek szives megjelenéséért s anyagi
gyámolításáért; a báró Jablonszky sorszred jeles
zenekarának közreműködéséért; — a kisorsolt
tárgyakat adományozóknak az ügy iránt tettleg
tanúsított részvétőkért; a debreczeni színtársulat
tagjainak becses megemlékezésükért, végre az
estélyt rendezőknek buzgó fáradságokért a da-
leylet választmánya nevében, halás köszönet-
met kifejezni.

A delestélyből begyűlt 279 ft 53 krt, mely a
Csokonai-szobor pénztárába már be is tétetett.
emlékkerttársulati jegyző és pénztárnok Toth An-
tal szivessége 300 fura pótolta ki.

Debreczen, 1869. aug. 6.

Komlóssy Imre m. k.,
a daleylet elnöke.

= A főiskolai gymnasium ez idei
igazgatója a sorrend szerint Tóth József, a
mennység tanára lett.

** Lakner József neveztetett ki a deb-
reczeni felsőbb orsz. gazdasági taintézetnél
rendszeresített üzlet-, berendezés-, könyvve-
zetés-, becslés- és nemzetgazdaságtani tanári
állomásra.

= A Csokonai szobor javára adadni
szándékoló színi műkedvelői előadás ügyében
ma d. u. 4 órakor a debreczeni kertészeti
egylet csarnokában Kaskovics Iván elők-
lete alatt értekezlet tartatik, melyre megle-
hető számmal voltak hivatalosak.

= A nagyerdei földház vízhi-
ányán segitendő, mint említettük, igen erélye-
sen dolgoznak egy kétóles átmérőjű kúton. Ez
nem a földházban, illetőleg annak udvarán,
hanem háta megett jobb oldal felé ásatik, s
igen bővizű ígérkezik lenni. Hát a Péterfia
utczán oly régóta készülő félben levő furott
kut, mikor készül már el valahára.

= Említettük már azt is, hogy a
ronda nagyerdei kapus-, illetőleg csószkunyhó
helyébe csinos épület emelnek, ez épület
már majdnem egészen kész, s fedél alatt van,
most belvilágát végézik be. Valóban jól esik
a szemnek ama putri helyett az erdő bejárá-
tánál mindjárt ily szép csinos lakházzal ta-
lálkozni.

= A minap a péterfia utcai elhagyott
faburkolatot, miután az szépen kiszökdült, le-
gelőnek ajánlottuk. Ezen ugylátszik kapott
valaki, mert majdnem mindennap egész cso-
port sertés legelész most a szépen zöldellő
pázsitos uton. Ez a mai nyereszkedő világ
ugylátszik mindenből, még a rozsz burkolat-
ból is hasznót huz.

= Az országos lelencház eszméje
már évek óta érlelődik, de mindeddig nem lön
testté az ige, bár azáltal egy valóban égető
társadalmi szükség lenne segitve; most leg-
közelebb ismét felkaroltatott a lelencház, s
a m. kir. miniszterelnökség gyűjtést rendelt
el e czélra országszerte. Az említett ministe-
rium egyik hivatalnok Gartner Mátyás e vi-
déken gyűjt, s jelenleg városunkban van. —
Ajánljuk e nemes czélt lelkes hölgyeink, s
egyáltalán a polgárság figyelmébe. — Még
egyet, Gartner urtól ne tessék megijedni,
az igaz ugyan, hogy hozzánk oly keményen
lépett be, hogy hirtelenében midőn bemutata-

magát, hogy ő a ministerelnökség hivatalnok,
azon kezdünk tépelődni, hogy talán valami
apró, a n-méltóságú ministerium ellen elkö-
vetett hírlapi csínyünkért látogatott meg ben-
nünket e tisztelt hatalmas férfiú, de további
társalgásából kitűnt, hogy ő biz nem oly ijesztő,
mint a hogy kinéz, hanem hát katonaviselt
ember levén, még most is abban az ártatlan
véleményben van, hogy a lelencházra kére-
getve, épen oly modorban lehet a publicum-
mal conversálni, mint a közbakával. Bizony,
nem szivesen látott egyének a kéregetők, le-
gyen a kéregetés bármilyen célra, — hátha még
előbb az emberre jól rá is ijeszt az illető?
Különb Gartner ur, a mint aztan kisült, igen
derék, jó ember, — csak hogy kissé nagy
széllal jár.

= A tiszavidéki vaspályatársulat és
a légszeszgyár igazgatósága közl megkötö-
tett a szerződés a debreczeni indóház és pá-
lyaudvar légszesz általi világítására, s legkö-
zelebb megkezdik a csövek lerakását. A mint
halljuk, a világítás igen díszesen, sőt mond-
hatni pazarfényvel leend rendezve, mit a kö-
zönség érdekében igen helyeslünk, mert ez
által sok szerencsétlenségnek eleje vétethetik

= A m. kir. északkeleti vasut azon há-
romnegyedrészt mértföldnyi vonalán, mely a
debreczeni indóháztól kezdve már teljesen fel-
szerelve van, csütörtökön ment az első, Po-
roszországból hozott mozdony, tiz, felszerel-
sekkel terhelt, kocsit vonva maga után. —
Mit is örvendetes hírképen közlünk.

= Ludwig ismert nevű volt emigr-
rans és képviselő tegnap délben szülővárosába
utazván, városunkat is érintette.

= A ref. egyház tanács folyó au-
gustus hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor
közgyűlést tart. Tárgyak: a gazdasági bizott-
ság évi jelentése, s több folyó ügy.

= A lapunk csötörtöki számában a mult
vasárnapi bában felülzítetők névsorában hibásan
volt írva a kéziratban Bibó Miklós, s az lapunk-
ban is így nyomtatott ki. Az illetőt nem Bibó, ha-
nem Babó Miklósnak hívják.

= Egy éjjel nyugalmat o hajtó
polgárnak. Önnök sorait vettük, s meglehet,
sok tekintetben igaz van, de elvünk semmi név-
telenül beküldött közleménynek helyet nem adni;
a szerkesztőségnek mindig tudni kell, kitől közöl
valamit, habár a közlemény alá nem írjuk is ki a
nevet. Kérjük tehát legalább irányunkban letenni
az anonymitást, s szolgálatára állunk.

= A vizszükségben szenvedő kutak leve-
gője csakugyan majdnem mindenütt annyira rom-
lott, hogy mindenkit figyelmeztetnünk kell a kut-
kotrása alkalmával elővigyázatra. Leginkább az
ugynevezett ládaskutakban fejjük ki a fojtó lég,
s súlyosított kőutakban ritkábban mutatkozik. Jó-
vőre be is kellene tiltani a ládaskutak ásását.

= A levélszekrények száma nem elégíti ki
a szükségletet, így Péterfia utcaianak igen nagy
utat kell tenni a levelek feladására. Nem ártana
a Kádár Albert féle fűszeres bolt előtt is alkalm-
mazni egy levélszekrényt.

Fővárosi értesítő.

** Pest város képviselő testületének aug. 4.
tartott közgyűlésén, az építendő népszínház ügyé-
ben beterjesztett folyamodvány közérdekeltség-
gel fogadtatott; s a képviselő testület elhatározta,
hogy az ügyet szellemi pártfogásába veszi s tá-
mogatására a hatóságokat felhívja.

** Oroszhegyi Józsa Svájczból Pestre érke-
zett. Jobban van valamivel, de azért a betegség
nagyon megviselte, melyből őszintén kívánjuk,
hogy mielőbb kigyógyuljon.

** Rudolf koronaherceg okt. hóban eddigi
tanulmányai általános vizsgát fog letenni, s ez-
zel a kiszabott tanterv egyrésze be lesz töltve. —
Jövőre Neuman Lipót bécsi egyetemi tanár fogja
vezetni a koronaherceg oktatását.

** Pest város hatóságának új városháza
építése tárgyában kiküldött bizottmánya tegnap
bevégezté tanácskozásait, s az új városházal volt
német színház egész területét, beleértve a redoute
helyiséget is, fogja javasolni.

— A semmisítőszék Oroszi Miklóst biztosí-
ték mellett szabadon bocsátatni rendelte; a per-
befogásra és illetékességre nézve azonban a kir.
tábla ítéletét helybehagyta.

** Gellérthegyről az Erzsébet keserűforrás
mellett Budaörsig, vasuti közlekedés tervezetik.

** Buda város közgyűlésén is szőnyegre ke-
rült egy interpellatio, melyet avégett nyujtottak
be, hogy rendeljen a város a budai Erzsébet-zár-
dában is vizsgálatot, mert évekkel ezelőtt híre
járt, hogy ott is befalaztak egy apácát. Hanem
a Szab. Egyh. ugy hallja, hogy a polgármesternek
sikerül megnyugtanni a kedélyeket.

Belföld.

** Kolozsvárt Kazinczy Ferencnek egy ér-
dekes levelét fedezték fel, melyet 1818. márcz.
20-án Szabó Samunak irt, a tordai unitarius fő-
iskola hajdani rektorának, ki szinte foglalkozott
a szépirodalommal.

** Sz.-Miklóson az elmúlt héten pénteken,
több utca a templommal együtt, a tűz által fel-
emésztetett.

** A holt Marost Arad város elhatározta,
hogy folyóvá téteti.

— "A biharmegyei jótékony négyelet" által
alakítandó árvaház javára rendezett sorsjátékhoz
kibocsátott sorsjegyek elfogadói — miután a hu-
zás a m. ministerium által f. évi aug. 31-ik nap-
jára van kitűzve — a még el nem adott sorsje-
gyeket e hó 15-ig egyleti pénztárnok Szilávy
Viktor urhoz Váradra annál inkább beküldeni
sziveskedjenek, mivel azok a meghatározott nap-
on tul természetben többé vissza nem vétethet-
nek, s mint eladottak fognak tekintetni.

Várad, aug. 4. 1869.

A rendező választmány.

** S.-A.-Ujhelyen egy rőfőskereskedő, ki
egyik lakostársra ellenében perét vesztette, fontos
értekezés ürügye alatt, segédével boltjába kéri
a nyertes félt. Ez bizalommal eleget tett a meg-
hívásnak. — Beszédbe ereszkednek; majd a tárgy
titokszerecségek megóvása végett a háziur ven-
dégét a mellékszobába szöli. Itt rögtön rázárja
az ajtót s a kezében levő vasrófóval igyekszik tu-
domást szerezni társának testhossa és szélessé-
géről; ki azonban nagy ügyvel-bajjal a vesze-
delmes mértéket kiragadva, megugrik a végzet-
teljes helyiségből és torkaszakadtából segély után
kiáltozik. — Az erőszakoskodó kereskedő bűnvádi
eljárás alá került, s bizonyára megadta árát ok-
talan heveskedésének.

** Jászó bányaváros lakosai közelebb igen
szomorú meglepetésben részesültek, ugyanis a
városi plebániái templom chorusa feletti boltozat-
on már régen látszott egy nagy repedés, de egy
építész azon állítására, hogy azért a templom még
100 évig is eláll, figyelemre sem méltatták, ami-
dön csak egyszer egy szép holdvilágos estén a
nevezett templom tornya egész a chorusig nagy
robajjal leomlott. Szerencse, hogy nem a reggeli
órákban dőlt le, midőn épen a templom körül egy-
házi körmenet tartatott.

** Bódva községe csaknem egészen porrá
égett, 51 ház hamvadt el. A tűz egy csürről kere-
kedett, s így hihetőleg a cséplők gondatlanságából
történt.

** Romonyán közel Pécshez, közelebb a ho-
mokbánya leszakadt, két embert agyonzuzott, s
többeket súlyosan megsebesített.

Külföld.

= FRANCZIAORSZÁG. A senatusconsul-
tum, s Rouher megnyitó beszéde előttünk feksze-
nek; Franciaország most azzal van elfoglalva,
hogy a consultum bőséges frásisai közül az ugy-
nevezett reformok sovány magvát kikaparja. A
párisi lapok csak futólagos megjegyzéseket hoznak
most, de ezek igen világosan oda utalnak, hogy a
demokratikus és liberalis Franciaország, a sze-
mélyes kormány-forma legujabb engedményeinek
jelentősége, vagy is inkább jelentéktelensége fe-
lőt nem táplál nagyobb illusiokat a kétségeskedő
külföldnél. Az "Avenir National"-ban olvassuk:
"Miféle felelős ministerek azok, akik csak a csá-
szártól függenek, s csupán a senatus által helyez-
hetők vád alá? Hogy áll a dolog az interpellálási
joggal, mely minden képviselőnek jogában van?
és az irodához való utasítással, melyet a kor-
mánytól követelni lehet? Látjuk ugyan a törvény-
hozó testületnek engedményezett kezdeménye-
zést; de egyuttal a senatusnak, mely a végrehajtó
hatalmat bírja, meg van adva a vető jog, melylyel
a választást megsemmisítheti. Végre a mi azon
pontot illeti, hogy a császárnak, a kamaráknak és
az államtanácsnak viszonyai egy decretum által
fognak szabályoztatni; erre nézve beismerjük,
hogy nem értjük azt." "Gazette de franc" a se-
natus consultum tervezetét igen nagy bizalmat-
lansággal fogadja. "E senatus consultum nem
igen tündöklők világossága által és sokkal több
az mit meg nem enged, annál mit meg enged."
Girardin Emil a "Libertében" maga a leg-

nagyobb v
ról, s anna
kiábrándul
sebb susz
tozott ócs
Franciaor
natorok sz
óta megjel
ból áll, te
tak Napol

kedvező
lom felől,
meghiusu
menekült
tökéletese
még a rég
kottatta,
ködni. Pr
Vichybe
vésből i
tennének

jezéseket
alkirály
a szultá
1848-ki
helyette
Az euró
semmi b
magán b
az euró
nem is a
csupán a
kérdést
a Patrie
dését, s
tán a S
dóstitás
tinápol
hány et
is szük
s azon
nál ten
basa k
érkez

Nord-I
igen k
a Pyra
mert a
személ
jelenje
tatta,
szüde
Konst
ekkor
val n
basa i
C. N
ügyi
ben
erről

sier h
na fe

hogy
Span
része
ország
utasi
fog t

Cz
nyir
dül
meg
mén
sem
gyo
Mo
len
gor
var
soh
ber
De
sát
cz
fel

ka
te
me
ut
té

Debrecen 1869

67-73. n. é.

A h. s.

53, 54. n. é.

kieg. b. l.

nagyobb vonakodással szól a senatus-consultumról, s annak illúzióiról, melyekre kikerülhetlenül kiabrándulások fognak következni. A legügyesebb suszter sem képes egy mindenfelől megfoltozott ócska cipőből újat készíteni. A suszter Franciaország és műhelye a senatus. — A senatorok száma, kik az ülészek hétfői megnyitása óta megjelentek 98. E testület jelenleg 147 tagból áll, tehát 49 nem jelent meg. Ezek közt voltak Napoleon herceg s az összes ministerium.

— A carlista lapok Párisban minden féle kedvező híreket terjesztenek, a carlista mozgalom felől, bár már mindenfelé tudva van, hogy az meghiusult, s a carlista csapatok francia földre menekültek át. Tény az, hogy a madridi kormány tökéletesen bizhatik a csapatok hűségében, sőt még a régi carlista tábornok Cabrera is kinyilatkoztatta, hogy nem fog a carlistákkal együtt működni. Prim és Silvela államminiszter legközelebb Vichybe mennek, mit, ha a helyzet csak legkevésbé is veszedelmes volna semmi esetre nem tennének.

— A „Turquie“ folytonosan a legélesebb kifejezéseket használja az egyiptomi alkirály ellen. Az alkirály magaviselete folytán a „Turquie“ szerint a szultánnak nincs egyéb teendője, mint az 1848-ki fermán alapján az alkirályt letenni, s helyette a legközelebbi idő alatt utódot kinevezni. Az európai kabineteknek a nevezett lap szerint semmi bele szólásuk nem lehet azon egészen a magán belügyekhez tartozó dologba. — Különb az európai hatalmak amint eddig látszik épen nem is akarnak ez ügybe beleegyezni. — Tehát csupán a Szultán dolga e fontos és igen komoly kérdést minél előbb megoldani. — Az alkirály a Patrie szerint Kairóban várja a dolog kifejlődését, s azon közbenjárás eredményét, mely folytán a Szultánnal kihallgatást remél. Legújabb tudósítások szerint a Khediva képviselője Konstantinápolyban jól fogadtatott, de mindamellett néhány európai nagy hatalmasság békitó fellépésére is szükség volt; a dolog most már rendben van, s azon látogatásnak, mit az alkirály hűbéres uránál tenni ohajt, semmi nem áll útjában. — Ismail basa körülbelül aug. 20-án fog Konstantinápolyba érkezni.

— Az „Univers“ és a „Correspondence de Nord-Est.“ a szultán és Izmail basa közti viszályt, igen komolyan tüntetik fel. Eszerint Izmail basa a Pyraenai fődéből ezért távozott el oly gyorsan, mert a szultán által felszólítottat, hogy a maga személyes igazolására Konstantinápolyban megjelenjen. Bár az alkirály már előbb kinyilatkoztatta, hogy el fog menni, de mégis megváltoztatta szándékát, s csak hivatalos idézés esetében fog Konstantinápolyban megjelenni. Ez megtörténvén ekkor ült hajóra az alkirály. — Ezen eset annyival nagyobb nyugtalanságot okoz, mert Izmail basa Párisban 60 milliónyi kölcsönt kötött. — A „C. N. E.“ szerint a szultán a had és tengerészet ügyi minisztereket utasította, hogy a végső esetben mindenre készülve legyenek. A nagy vezér erről már tudósította is a diplomatikus testületet.

— Madridi legújabb hírek szerint Montpensier herceg érdekében történendő felkelés forogna fenn.

— Londonból a „Morning Post“ jelenti, hogy a bostoni kereskedő Torbes utasítva van a Spanyol kormányának Cuba függetlensége elismerésért 100 millió dollárt megajánlani. Spanyolország ez ajánlatot mint igen csekélyt vissza fogja utasítani. A parlament elnapolása csak aug. 12. fog történni.

Különfélék.

— A kakkói zárdatörténethez. A „Czas“ szerint Ubrik Borbála állapota már annyira javult, hogy az elvadultság, számos évi egyedüliségének szükségképeni következménye már megszűnt, aztán néhány nap óta már semmi szemérmelenségeket nem beszél, valamint azon büzt sem emlegeti, mi dacára annak, hogy a legnagyobb tisztaságba helyezték, még is bántotta. Most a tisztaság valódi példányképe lett, s végtelen örvend új hálófejkötőjének, s zsebkendőjét gondosan párnája alá dugja. Az is constatálva van, hogy mióta a tébolydába átvitelték, azóta soha semmit le nem tépett magáról. Az étkezésben is kezd már rendesebb lenni, s türelemmel bevárja az ebéd idejét. A napokban egy reggel Dietl polgármester látogatta meg, s csodálkozását fejezte ki a felett, hogy a szerencsétlen nő arczában, a hajdani szépség nyomai még most is feltalálhatók.

Lewkovitz József pater, azon Lewkovitz karmelita szerzetes fivére, ki Czernában oly hirtelen meghalt, a „Kraj“nak írja, hogy testvére természetesen halállal mult ki, több heti szenvedés után. De akármilyen módon halt meg, benne a legjeltekenyebb tanut vesztette a kakkói zárdá történet.

A kakkói sz.-ferenczrendi apácák klastromában is tartott vizsgálat, és pedig valami denunciatio alapján. A zárda minden zege-zuga felkutattatott, a betegek megkérdeztettek, hogy miként bánnak velök, s a felelet kielégítő volt. Egy 22 éves leány kinyilatkoztatta, hogy a világ minden kincséért sem hagyná el a zárdat, — azt gondolván, hogy a karmelitanóknél történt scandalum folytán a betegek mind el távolíttatnak a zárdából. — A vizsgáló küldöttség semmi gyanusat nem fedezve fel, távozott az igen szívélyesen fogadó apácák köréből.

— A kakkói apáca ügyben a törvényesnek a nyilvános erőszakoskodás vétségét megállapította, és a bezárt apácák bezárását törvényesnek nyilatkoztatta; mely határozat ezek előtt felolvastatván, általok felebbetett.

— A füredi scandalum. A mult szombaton Füreden tartott Annabál szünőrája alatt gróf Eszterházy Károlynak ismét kedve szottant magát grófi miveltéséig illő modorban bemutatni. Vajon mit tett hát a találékony eszü gróf, miután Füreden nincs német színház, hol az összes közönséggel, sőt magával a legfőbb rendőri tisztviselővel lehetne magas aristocrata modorban paczkázni — Itt már valamit, valami ujmódit próbált meg a kedves Károlyka, nevezetesen, egy tiszteletes földbirtokost addig háborgatott a zene melletti mulatozásában, hogy végre heves szóváltás, aztán tettelegességek következtek, s a hochtory aristokrata emlékülaz Annabálra, jól eldöngettetett. A mint halljuk párbaj lesz belőle. Bizony kár!

— A chignon következményei. Franciaországban a szegényebb sorsú nőknél igen feltűnő kezd lenni a fejkötő kendők viselése, mit ennek-előtte alig hordtak. E divatnak egyszerű oka abban van, hogy a szegényebb sorsú nők és leányok hajukból ezüstöt, azaz pénzt csinálnak. A haját most igen jól fizetik, mivel annak ára, az előkelő és félvilági nők roppant e nembeli fogyasztása folytán igen emelkedett. A mult évben egy obony (2 la) 1 frank és 50 centimes-en kelt, most ugyan annak ára megnáromszorozódott. A jelenleg divatos fejdíszekhez 50 centimeter hosszú haj szükségesítetik, s a hajak ára a közönséges hosszúságon felül, minden obonynál 1 frankkal növekszik 5 centimeterenkint.

— Egy elegans hölgy öngyilkossága. A bécsi financialis és kereskedelmi körökben igen nagy feltűnést okozott a napokban, egy tragicus esemény. A Duna hullámaiból ugyanis egy igen elegans nőt huztak ki, ki a rothadás fokából itélve, már 8—14 napig lehetett a habok között. Az újján talált arany gyűrűből azt vélik következtethetni, hogy a hulla nem más mint egy bécsi bankár, Spitzer Károly neje, ki nem régebben igen különös körülmények közt tűnt el Bécsből. Hogy itt öngyilkosság forog fenn, az több körülményből kitűnik. Mióta ugyanis Spitzer Károly, ki az utóbbidőben a „Wechselstube“ szaklapot is kiadta és szerkesztette, hitellezői és roncscsolt vagyoni körülményei elől megszökött, s családját a legnagyobb szükség és nyomorban hagyta, a szerencsétlen nőn a buskorság jelei voltak többször észlelhetők. Ipának házában ugyan, hova végtelen nyomorban fordult, szeretetteljes fogadtatásban részesült, buskorságba esett, s férje hitellezői által is zaklattatva, végre azon ürügy alatt, hogy egy barátját meglátogatja eltávozott, s azóta nyom nélkül eltűnt.

— Eltűnt francziskanus barát. Azon időben, midőn a budapesti munkásegylet a kerepesi uton még virágjában volt, az említett egyelet titkárához egy barát jött azon kérelemmel, hogy őt az üldözések ellen megvédeni sziveskedjék. A szerzetes sirt és könyörgött, míg végre a titkár megígérte, hogy óltalmazni fogja. Azon kérdésre, hogy hát tulajdonképen ki hát ő? és mit akar? azt felelte, hogy a ferenczvárosi templomban káplán, de feljebbvalójával valami scandalum folytán annyira összeveszett, hogy most a legrosszszabttól fél. A titkár elbámult, hogy mi módon jut ő azon szerencséhez, hogy egy egészen ismerlentl védelmezzen, s kérdezte a barátot, hogy miért fordult ő hozzá és nem a hatósághoz? A káplán erre azt felelte, hogy egy nyelvmester utasította ide. A titkár másnapra kéré a barát látogatását, de a szegény káplán mainapig sem jelent meg, s a titkár akkor tájt tudomására jutott annak, hogy a káplán egy reggel kocsn, megkötözve vitettt el. Hogy mi történt aztán vele, a felől sem lehet tudni.

— Az „Ellenőr“ szerint a veszprémi püspök is oly szörnyű fogságra ítelt, vizsgálat nélkül egy szegény papot, hogy az félénél tovább nem

birta kitartani; kétségbeesésében szédítő magasból az ablakon át kiugrott, s magát a világi hatóság védelme alá helyezte.

Legújabb

József főherceg mint a honvédség főparancsnoka az aug. 5-én tartott szemle folytán, megdicsérte a lovasság és gyalogság kitűnő előmeneteleit.

Bukarestben ev. lelkészül Kántor Lajos p.-ladányi káplán választatott meg, 5 pályázó közül.

A magyar delegatióban Pulszky méltányolja Beust keblet politikáját; Zsedényi a Franciaországgal együtt haladást kárhoztatja.

— London, aug. 6. A Times a diplomatiának a török egyiptomi viszály kiegyenlítése mellett való fellépését pártolja.

— Washington aug. 5. A spanyol követ reclamatiójára az egyesült államok kormánya megengedte, a spanyol ágyunaszádok tovább építését, de azok Peruba szállítását betiltotta.

Közzgazdaszat.

— Debreczen, aug. 5-én egypár hizott ürühbirka 15—17 ft 50 kr, egypár sovány ürühbirka 8—12 ft, egypár anyabirka 5—7 ft, egypár birkabarány 3—4 ft, egypár magyarjuh 10—13 fton kelt.

Pest, aug. 6. Az időjárás forró, daczára a ma délutáni záporosónak, a hőmérő + 26°, légsulymérő 28°9". A gabnaüzlet forgalma ma is csekély volt, azonban az árak 5—10 krral emelkedtek, mintegy 15,000 mérő buza kelt el. 87 ₰-os 5 ft., 83 ₰-os 4 ft. 35 kr., 89 ₰-os 5 ft. 25 kr., rozs 75—76 ₰-os 3 ft 10 kr. kukoricza 2 ft 42 1/2 kr., zab 50 ₰-os 1 ft. 85 kr.

IPARTÖRVÉNY. (Folyt.)

III. Rész. Az iparos társulatokról.

72. §. Ugyanazon iparágat, vagy több rokon ipart egy vagy több egymáshoz közelfekvő községben önállóan gyakorló iparosok közös érdekeik előmozdítása végett ipartársulatokká egyesülhetnek.

Ily ipartársulatok czélja:

a) az iparosok és segédszemélyzetök közti viszonyokat jelen törvényhatárai közt szabályozni;

b) az azokból keletkező surlódásokat és peres kérdéseket, a külön e czélból felállítandó békeltető bizottság útján, melybe kellő arányságban segédek is felveendő, kiegyenliteni;

c) szakiskolákat alapítani, igazgatni és támogatni;

d) a tagtársak, és ezek családjai és segédei gyámolítására pénzalapokat alkotni.

A c) és d) alatti pontokban foglalt czélok elérhetőségének tekintetéből a társulati tagok meghatározott járulékok fizetésére alapszabályilag kötelezethetők.

73. §. Minden ily ipartársulatnak alapszabályokkal kell birnia, melyeket az alakulás előtt a törvényhatóság útján a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministernél bemutatni köteles.

74. §. Az alapszabályzat nem tartalmazhat olyast, miáltal az egyes tagok az ezen törvény alapján őket megillető jogok tetszés szerinti gyakorlásában megszoríthatatnának, vagy akadályoztathatnának.

75. §. Ily ipartársulatba való belépésre senki sem kényszeríthető.

Másrészt senkitől meg nem tagadható a fölvetel, ha az illető az alapszabályilag megállapított föltételeknek eleget tenni késznek nyilatkozik.

Elenben a tagoknak kilépése is szabad, de a kilépő tag a társulati kapcsolatból folyó javadalmakra többé igényt nem tarthat.

76. §. A ministerium szükség esetében fel van hatalmazva, oly iparosokat, kik társulathoz nem tartoznak, a hatóság, vagy az illető társulat hatósági uton felterjesztett indítványa folytán, a 72. §. c) pontja alatt említett helybeli intézetek fentartása czéljából megfelelő járulékok fizetésére kötelezni.

77. §. A társulatok közös érdekeiket illetőleg a hatóság felügyelete alatt állnak.

78. §. Az ipartársulatok az illetékes hatóság felügyelete alatt állanak.

A hatóság fel lesz jogosítva esetről esetre kiküldött biztos által magát a társulati értekezleteken és gyűléseken képviseltetni, s az iratok és számadások megtekintése által magát a társulati értekezleteken és gyűléseken képviseltetni, s az iratok és számadások megtekintése által magának a társulati ügyek állása iránt tájékozást szerezni, — törvénytelen intézkedéseiket pedig felfüggeszteni. (Folyt. köv.)

Bécsi tőzsde aug. 7. cs. arany 5 88. ezüst 120.50

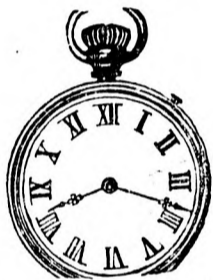
Önkéntes árverés ingóságokra.

Megbízatásom folytán t. juttatom a n. é. közönség tudomására, miszerint a helybeli nagy- és kis-czegléd-utcák sarkán 148. sz. a fekvő Némethy-féle házban a f. évi aug. 10-kén és következő napjain, mindenkor reggeli 9 órakor kezdve, egy nagyobb háztartás eszközei, u. m. finomabb és közönségesebb butorok, asztal-, ágy- és ruhaneműek, olajfestmények, képek, könyvek, órák, szőnyegek, üveg- és porcellán-edények s különféle egyéb apróságok, valamint mindenféle konyha- és háztartási eszközök **önkéntes árverés útján** a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz/fizetése mellett eladásra bocsátatnak, mire a venni szándékozók ezennel t. meghívotnak. — Debreczen, aug. 7. 1869. 49. 1—5

Hódy Gyula, h. ügyvéd.

Antalfy Lajos

órák Debreczenben.

(Boltja a városháza piaci részén levő „Törökhöz” ezimzett dohány-, szivar- s bélyeg-eladási helyiségével egybekötésben.)

Van szerencsém a t. ez. közönség figyelmébe ajánlani a legdusabban felszerelt **óráraktáramat**, a lehető legolesóbbra **leszállított áron, egy évi írásbeli jótállás mellett.**

Ezüst hengeróra 4 rubinköre	frt.	Finom angol mintára	- - 15—18
Járó patent üveggel	8—10	Kettős fedéllel	- - 15—18
Finomabb ar. szegélyvel ugró	11—12	Kettős fedéllel angol mintára	19—24
Egész aranyozott compassal	12—15	Remontoir	- - 23—36
Angol mintára lapos kristály- üveggel	15—14	Horgonyórák, melyeket fel- huzni soha sem kell	- 40—45
Gazdászati óra (remontoir)	15—16	8 napos pendul-óra	- - 19—25
Ezüst horgonyórák 15 rubin kőre, patent üveggel, ugrós	14—16		

Ezen példával felhozott órák olesóságához képesti jutányos árak mellett ajánlom arany urí és női óráimat, francia 8—14 napig járó és ütő; márvány, alabástrom, bronz s vas öntvénytöku üvegboríték alatt levő asztali és függő aranykeretes óráimat, inga (pendul) órákban a legkisebbtől a legnagyobbig, tökéletesen kielégítő nagy választékban.

Schwarzwaldi fali óráim hihetetlen olesó árért, kezdve 1 frt 50 kron szintén egy évi jótállás mellett.

Órákat esérébe elfogadok valódi értékükben, s mivel nálam határozott ár van, s ára minden jószágon rajta van, a csere a t. ez. közönség részéről igen könnyű és biztos.

Vidékről megrendelések a levél átvételétől számítva 5 nap mulva küldetnek szét, mivel elvem, csakts egész tökéletes kiprohált állapotban levő órákat adni ki üzletemből.

Kijavítások elvállaltatnak s értők a legmegelégedettebb árt kérek. 1. 7—10

Letzter testvérek fényképezési műterme, Széchenyi-utcán.

Van szerencsénk tudatni, hogy műtermünkben a legjutányosabb árak mellett készítünk a lehető leggyorsabb idő alatt minden nagyságu látogatójegy alakú, cabinet és életnagyságu arcképeket, az utóbbiak kívánatra színeztetnek is. — Ezenkívül készítünk még ugynevezett Email fényképeket, valamint üvegre és porcellánra is fényképezünk. — Számos látogatásért esdünk

Letzter testvérek,
Debreczen, Széchenyi-utca.

40. 3—5

Sötér Miklós

előbb

Dragota Ignác

ajánlja a főpiacson a Dragota-házban levő ujonnan a legdiszesebben berendezett

fűszer-festék-és anyag- kereskedését,

hol is minden e szakba vágó czikkek a legkitünőbb minőségben ugy nagyban, mint kicsinyben (en gros et detail) a lehető legjutányosb árak mellett kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Főtörekvésem oda leend irányozva, hogy a n. é. közönségpártolását az áruk jósága, jutányossága és pontos kiszolgáltatás által kiérdemeljem.

50. 1—5 Kész szolgálja **Sötér Miklós.**

HENNEL M. I. Debreczenben, főpiacz a Scheer- féle ház alatt.

Ajánlja jól rendezett raktárát mindennemű női divatczikkeknek, darabárúknak, a legelső gyárakból a legkitünőbb minőségben, a lehető jutányos árak mellett.

Van szerencsém egyszersmind tudatni a n. é. közönséggel, hogy a legfinomabb, valamint közönséges fehéreneműeket, női, férfi és gyermek-ingekből mindig dusan állított raktárt tartok, nem csak hanem megrendelésre egész menyasszonyi felszereléseket felvállalok, s a lehető leggyorsabban, jutányos árak mellett eszközök.

Főtörekvésem leend ugy az áruk kitünő minősége, valamint azok jutányossága által a n. é. közönség pártolását minden tekintetben kiérdemelni, alázatos szolgálja

Hennel M. I.

16.—10—12

üzlete főpiacz Scheer-féle ház

Nagy gépszínház.

Alulírottak van szerencséje tudatni a n. é. közönséggel, hogy a vásártéren levő nagy gépszínházapa naponkint este 8 órakor

nagy előadásokat tart.

Vasárnap és ünnepnapokon több előadás is tartatik.

Számos látogatást kér

Élvora Fülöp,
a gépszínház tulajdonosa.

47. 2—?